

भारत का यज्ञपत्र

The Gazette of India

भारत दा गोङ्गट

असाधारण
EXTRAORDINARY

अमायारण
भाग-XIV-अनुभाग 1
PART-XIV-SECTION 1

भाग-XIV-अनुभाग 1
प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY
सॅर्ता नाल पूकाम्ल

सं० 1]	नई दिल्ली,	शुक्रवार,	1 जुलाई, 1988 / 10 आषाढ़,	1910	(शक)	[खण्ड III
No. 1]	NEW DELHI,	FRIDAY,	JULY 1, 1988 / ASADHA 10, 1910		(SAKA)	[VOL. III
नं० 1]	नवीं दिल्ली,	मुकरवार,	1 जुलाई, 1988 / 10 आषाढ़,	1910	(मंग्र)	[जिल्द III

विधि और न्याय मन्त्रालय

(विधायी विभाग)

नई दिल्ली, शुक्रवार, 1 जुलाई, 1988/10 आषाढ़ 1910 (शक)

रजिस्ट्रेशन ऑफ ब्रथस एण्ड डेथस एक्ट, 1969, गवंनमेन्ट सेविंगज स्टिफिकेट्स एक्ट, 1959, स्टेट एग्रीकलचरल कैडिट कारपोरेशन एक्ट, 1968, सैन्सस एक्ट, 1948, लाइफ इन्शोरैंस (एमरजैन्सी प्रोविजनज) एक्ट 1956, आईडैन्टिफिकेशन ऑफ प्रिजनरज एक्ट, 1920, पेमेंट ऑफ टैकसिज (ट्रांसफर ऑफ प्राप्टी) एक्ट, 1949 और रेसिप्रासिटी एक्ट, 1943 के पंजाबी अनुवाद राष्ट्रपति के प्राधिकार से प्रकाशित किए जाते हैं और प्राधिकृत पाठ (केन्द्रीय विधि) अधिनियम, 1973 (1973 का 50) की भाग 2 के खण्ड (क) के अधीन पंजाबी में उनके प्राधिकृत पाठ समझे जायेंगे।

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE
(LEGISLATIVE DEPARTMENT)

The translations in Punjabi of the Registration of Births and Deaths Act, 1969, Government Savings Certificates Act, 1959, State Agricultural Credit Corporation Act, 1968, Census Act, 1948, Life Insurance (Emergency Provisions) Act, 1956, Identification of Prisoners Act, 1920, Payment of Taxes (Transfer of Property) Act, 1949, and Reciprocity Act, 1943 are hereby published under the authority of the President and shall be deemed to be the authoritative text thereof in Punjabi under clause (a) of Section 2 of the Authoritative Texts (Central Laws) Act, 1973 (50 of 1973).

ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤ੍ਰਾਲਾ

(ਵਿਧਾਨ ਵਿਭਾਗ)

ਰਜਿਸਟਰਸ਼ਨ ਐਂਡ ਬਰਬਸ ਐਂਡ ਡੈਬਿਊ ਐਕਟ, 1969, ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਸੇਵਿੰਗਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਸ ਐਕਟ, 1959,
ਸਟੇਟ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1968, ਸੈਨਸਸ ਐਕਟ 1948, ਲਾਈਫ ਇਨਸ਼ੁਅਰੇਸ਼ਨ (ਇਮਰਜੈਂਸੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜਨਜ਼)
�ਕਟ, 1956, ਆਈਡੀਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰਿਜ਼ਨਰਜ਼ ਐਕਟ, 1920, ਪੇਮੈਂਟ ਐਂਡ ਟੈਕਸ਼ਨ (ਟਰਾਂਸਫਰ ਐਂਡ ਪ੍ਰਾਪਟੀ)
�ਕਟ, 1949 ਅਤੇ ਰੇਸਿਪ੍ਰੋਸਿਟੀ ਐਕਟ, 1943 ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸੱਤਾ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
ਅਤੇ ਸਤਾਯੁਕਤ ਪਾਠ (ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ, 1973 (1973 ਦਾ 50) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ (ੳ) ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ
ਸੱਤਾਯੁਕਤ ਪਾਠ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕੇਂਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਐਕਟ, 1920

(1920 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ: 33)

[1 ਮਾਰਚ, 1988 ਤਕ ਸੌਥੇ ਅਨੁਸਾਰ]

[9 ਸੰਬੰਧ, 1920]

ਸਿੱਧ-ਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪ ਅਤੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ ਲੈਣ ਨੂੰ ਅਖਤਿਆਰਤ ਕਰਨ ਲਈ
ਐਕਟ।

ਕਿਉਂਤੋਂ ਸਿੱਧ-ਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪ ਅਤੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ ਲੈਣ ਨੂੰ ਅਖਤਿਆਰਤ
ਕਰਨਾ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ :-

1. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕੇਂਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਐਕਟ, 1920 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ; ਅਤੇ

ਸੰਖੇਪ ਨਾਂ ਅਤੇ
ਵਿਸਤਾਰ।

(2) ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜ-ਬੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਿਵਾਏ, ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਨਵੰਬਰ, 1956 ਤੋਂ ਤੁਰਤ
ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਗ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਵਿਸ਼ਟ ਸਨ, ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਹੈ।

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।

2. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਵਿਕ੍ਰੂਧ ਨ ਹੋਵੇ,

(ੳ) "ਮਾਪ" ਵਿੱਚ ਉਂਗਲ ਛਾਪ ਅਤੇ ਪੈੜ-ਛਾਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ;

1898 ਦਾ 5

(ਅ) "ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਬਾਣੇ ਦਾ ਇਨਚਾਰਜ ਅਫਸਰ, ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ,
1898 ਦੇ ਅਧਿਆਏ XIV ਅਧੀਨ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ
ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ, ਜਿਸ ਦਾ ਰੈਂਕ ਸਬ-ਇਨਸਪੈਕਟਰ ਤੋਂ ਬੱਲੇ ਦਾ ਨ ਹੋਵੇ ;
ਅਤੇ

(ੳ) "ਮੁਕੱਰਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ।

3. ਹਰਿਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ —

ਸਿੱਧ-ਦੋਸ਼ ਠਹਿਰਾਏ
ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ
ਦੇ ਮਾਪ ਆਦਿ
ਲੈਣਾ।

(ੳ) ਇੱਕ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਉਧ ਲਈ ਸਖਤ ਕੈਦ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ
ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਉੱਤਰਵਰਤੀ ਦੋਸ਼-ਸਿੱਧੀ ਤੇ ਵਧਾਈ ਸਜ਼ਾ
ਦਾ ਭਾਗੀ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਸਿੱਧ-ਦੋਸ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ

(ਅ) ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ, 1898, ਦੀ ਧਾਰਾ 118 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਨੇਕ ਚਲਨੀ ਲਈ
ਸੀਕੁਰਿਟੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,

ਜੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋੜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਰਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ
ਮਾਪ ਅਤੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ ਲੈਣ ਦੇਵੇਗਾ।

4. ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਲ ਜਾਂ ਵੱਧ ਅਉਧ ਲਈ ਸਖਤ ਕੈਦ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ
ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤਲੱਕ ਵਿੱਚ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋੜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੁਕੱਰਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਾਪ ਲੈਣ ਦੇਵੇਗਾ।

ਗੈਰ-ਸਿੱਧ-ਦੋਸ਼
ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਪ
ਆਦਿ ਲੈਣਾ।

ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ
ਮਾਪ ਜਾਂ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ
ਲਏ ਜਾਣ ਦਾ
ਹੁਕਮ ਕਰਨ ਦੀ
ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ
ਸ਼ਕਤੀ ।

5. ਜੇ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਤਸਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ, 1898 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪ ਜਾਂ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ ਲੈਣ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਭਾਵ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਰ ਸਕੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਹੁਕਮ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਥਾਂ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਪ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ ਲੈਣ ਦੇਵੇਗਾ :

1898 ਦਾ 5

ਪਰੰਤੂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ, ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦਾਅਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ :

ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਹੋਰ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਤਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਤੱਲਕ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਗ੍ਰੇਡਾਰ ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ।

ਮਾਪ ਆਦਿ ਲੈਣ ਦੀ
ਮਜ਼ਾਹਮਤ ਕਰਨਾ ।

6. (1) ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਹ ਲੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪ ਜਾਂ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ ਲੈਣ ਦੇਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮਜ਼ਾਹਮਤ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਵਰਤਣਾ ਕਾਨੂੰਨ-ਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਲਏ ਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਾਪ ਜਾਂ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮਜ਼ਾਹਮਤ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 186 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ।

1860 ਦਾ 45

ਬਹੀ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ
ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਾਂ ਦਾ ਅਤੇ
ਮਾਪਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ
ਦਾ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ
ਜਾਣਾ ।

7. ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦੀ ਅਉਧ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕੇਦ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਿੱਧ-ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਮਾਪ ਜਾਂ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ ਲਏ ਗਏ ਹਨ, ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰਣ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਡਿਸਚਾਰਜ ਜਾਂ ਬਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਏ ਗਏ ਸਭ ਮਾਪ ਅਤੇ ਸਭ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ (ਨੇਗੋਟਿਵ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ, ਦੋਵੇਂ ਹੀ), ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ (ਅਜਿਹੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰਣ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜੋ ਕਲਮਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਹੋਰਵੇਂ ਨਿਦੇਸ਼ ਨ ਦੇਵੇ, ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ।

8. (1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ ।

(2) ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਹੋਣ-ਲਿਖਿਆਂ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕਣਗੇ —

(ੳ) ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ ਲੈਣ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ;

(ਅ) ਉਹ ਥਾਵਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮਾਪ ਅਤੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ ਲਏ ਜਾ ਸਕਣਗੇ ;

(ਇ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜੋ ਲਏ ਜਾ ਸਕਣਗੇ ;

(ਸ) ਉਹ ਢੰਗ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਰਗ ਜਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਮਾਪ ਲਏ ਜਾਣਗੇ;

- (ਹ) ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਛੋਟੇਗ੍ਰਾਫ ਲਈ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪੁਸ਼ਟਾਕ; ਅਤੇ
- (ਕ) ਮਾਪਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇਗ੍ਰਾਫਾਂ ਦਾ ਪਰਿਰਖਣ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੰਭਾਲ, ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਿਬੇੜਾ।
- (3) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰਕਿ ਨਿਯਮ, ਉਸ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ, ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ-ਮੰਡਲ ਅੱਗੇ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
9. ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਨੇਕਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਦਾਵਿਆਂ ਤੇ ਬਾਰ। ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਿਤਵਤ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦਾਵਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।